

Zeitschrift: Museum Helveticum ad juvandas literas in publicos usus apertum
Herausgeber: Litteris Conradi Orellii et Soc.
Band: - (1751)
Heft: 24

Artikel: Samuelis Battierii notae quaedam in Sophoclis tragoedias
Autor: Battier, Samuel
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-394709>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 01.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

SAMUELIS BATTIERII
 Notæ (*) quædam
 in SOPHOCLIS
 Tragicædiis.

^v *Αἴας Μαις.* v. 502.

^v Ἦν γὰρ θάνης σὺ, καὶ τελευτήσας ἀφῆς.
 Puto voculam esse elapsam, & scribi debere:

- - - τελευτήσας μ' ἀφῆς.

Ib. v. 973.

^v Ἦ ῥὰ κελαινῶπαν

Θυμὸν - - -

Sic & in Scholiis scribitur. Scribendum esse κελαινῶπα Eustathius Il. α. p. Ed. Bas. 54. l. 18. nos docet, qui ita scribit: Ὁ μὲν τοι εἰπὼν τραγικὸς κελαινῶπα θυμὸν τὴν βαθεῖαν ψυχὴν, ἕτεροῖαν οἶδεν εὐθεῖαν, καὶ εἰδὲ βαρύτερον καλὰ τὸ κύκλωψ, ἀλλὰ ὀξύτονον. Scholiastes, ut & interpres Lat. minus recte videntur istum locum interpretari, ut nimirum intelligendum sit καλὰ κελαιν., ego enim existi-

(*) Pauculas has in SOPHOCLEM Observationes criticas Viri-Juvenis præstantissimi HERZOGII nostri cura ab interitu servatas & quasi e flammis ereptas, visum est hic subicere & in Museo hoc recondere, ut ex his laciniis publice constet, quam late patuerit maximi quondam Viri critica Sagacitas, qua mortuis quoque feliciter medicinam fecit. Indignor autem hominum imperitiæ & incuriæ, qua factum est, ut tot aliæ, quas magno numero in hunc Auctorem conscripserat BATTIERIUS, Observationes & Castigationes jam interciderint. J. B.

existimo, per κελαινῶπα θυμὸν intelligi ipsum Ajacem.

Ib. v. 988.

- - - ἐπεγγελῶεν ἄν κᾶτα;

Θεοῖς τέθνηκεν ἔτος, - - -

Num ita legi potest?

- - - ἐπεγγελῶεν ἄν; κᾶται

Θεοῖς - - -

Ἡλέκτρα v. 1038.

Ηλ. Ἄλλ' ἔν ἐπίσω γ' οἱ μ' ἀτιμίας ἄγεις·

Χρ. Ἀτιμίας μὲν ἔ, προμηθεΐας δὲ σ῔·

Sic etiam Scholiastes legit. Ego potius sic scribo:

- - - οἱ μ' ἀθυμίας ἄγεις·

Ἀθυμίας μὲν ἔ, - - -

Cum enim nollet probare sententiam Electrae Chrysothemis, Electra queritur, quod soror ipsam ad consilii inopiam, non sane ad ignominiam ducat. His Chrysothemis respondet, quod nequaquam ad inopiam consilii, sed ad bonam mentem ducere conetur, ut sui ipsius securitati magis prospiciat.

Ἰοιδίπ. ἐπὶ Κολ. v. 1332.

- - - σύ τε,

Καὶ γὰρ, τὸν αὐτὸν δαίμον ἐξειληφότες·

Omnino scribi debet: ἐξειληχότες. Sic paulo supra v. 1230.

- - - τό, τε καλιάμεμπλον

Ἐπιλέλογχε πύμαλον,

Ἀκράλῆς, ἀπροσόμιλον

Γῆρας - - - & ibid v. 1749.

Μέγ' ἄρα πέλαγος ἐλάχελόν τι.

Ib. v. 1402.

Μή τοι μὲ πρὸς Θεῶν, σφῶν γ' ἄν αἰ τῶδ' ἄραι

Παίρος τελῶνλαι, καί τις ὑμῖν - - -

Interpres Latinus ista non recte accepit, nec recte σφῶν videtur scribi. Rectius legeretur νῶν. Sensus sic exprimo: *Ne sane me per Deos, si nobis istae hujus imprecationes Patris perfecta fuerint, & vobis in patriam reditus contigerit.* Hesych. V. Νῶν reddit Ἡμῶν.

Ib. v. 1596.

Τῷ δ' εὐχλός δῆμηρος - - -

Πάγον μολῶσαι - - -

Sic editio Cantabr. in 8. Florentina vero scribit:

Τά δ' - - -

Πάγον μολῶσαι - - -

Hinc scribo:

Ταί δ' - - -

Πάγον μολῶσαι

Immo scribo: Τῷ δ' - - - μολῶσαι - - -

Sic mascula cum faemininis saepe. Sic infra v. 1671.

Ἰδόντε, καὶ παθῶσα. Ad h. l. vide Scholiastem.

Verba ejus haec sunt: Ἰδόντε καὶ παθῶσα) ἀντὶ τῶ ἰδῶσαι καὶ παθῶσαι· πολλαχῶς δὲ τῷ χήματι χρηταί, ἀντὶ τῶν θηλυκῶν τὰ ἀρρένικα τιθεῖς. Καὶ ἐν Ἠλέκτρῳ (v. 982.)

ὦ τοῖσιν ἐχθροῖς εὐ βεβηκόσι πόλῃ,
Ψυχῆς ἀφειδήσαντε πρῶτάτην φόνον. Καὶ
πάλιν. (v. 1006.)

ὦρα, κακῶς πράσσοντε μὴ μείζω κακὰ
κλῆσώμεθα. - - - Καὶ Ὅμηρος (Ιλ. E. v. 778.)
Τῷ δὲ βᾶτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁ-
μοῖαι. Καὶ Ἡσέοδος. (Eργ. v. 196.)

Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Λευκοῖσιν φαρέεσσι καλυψαμένῳ χροῶ καλόν,
Ἄθανάτων μετὰ φύλον ἴσαν, προλιπόντ' ἀν-
θρώπους,

Ἄιδῶς καὶ Νέμεσις·

Editiones Hesiodi habent μέλα φ. ἴτον. Et Graevii vel potius Clerici, μέλα φύλ. ἴτην. Editio Cantabr. scribit μέλα φύλον ἴτον. Sed malim ego lectionem Scholiastæ admittere, μέλα φύλον ἴσαν. Mutatio facta fuit, quod putarint, plurale non esse cum duali jungendum. Tum & sic non sint duæ voces ὁμοιόλευτοι de consequenti.

Ib. v. 1690.

Τὸ φέρον ἐκ Θεῶ, καλῶς
Φέρειν χρεή - - -

Eleganter vetus Epigramma, l. l. Epigr.

Ἐὶ τὸ φέρον σὲ φέρει, φέρε καὶ φέρει· εἰ δ'
ἀγανακτεῖς,

Καὶ σαυτὸν λυπεῖς, καὶ τὸ φέρον σε φέρει.

Ib. v. 1745.

- - - Μόγος ἔχει·

Scribe:

- - - μόγος σ' ἔχει.

Τραχιν. v. 311.

Ἄνανδρος, ἢ τεκνῶσα;

Sic Editio Cantabrig. in 8. Sed antiqua rectius:

Ἄν. ἢ τεκνῶσα;

Et Scholiastes etiam in antiquis Editionibus: Ἄνανδρος, ἢ τέκνα ἔχουσα, ὅπερ Καλλιμάχος φησὶ, Παιδῶσα. Pro quo non dubito scribi debere παιδεύουσα, quam vocem Callimachi non habet Editio Callimachi Spanhemii.

Ib. v. 413.

Τί δῆτα, ποίαν ἀξιοῖς δεῖναι δίκην;

Excidit vocula pronominis, scribe igitur:

Τί δῆτα ποίαν σ' ἀξιοῖς - - -

Ib. v. 956.

Πότερα πότερ' ἂν ἐπισένω;

Πότερα τέλεα περαιτέρω,

Δύσκρι' ἔμοιγε δυσάνω;
Sic Editio Cantabrig. Sed Editio Juntæ in 4.
paulo melius:

Πότερ' ἂν πότερα - - -
Scribe audacter:

Πότερ' ἂν πρότερα ἐπισένω;
Πότερα τέλεα περαιτέρω;
Δύσκρι' ἔμοιγε δυσάνω.
Ut hic ultimus versus sine interrogatione exprima-
tur. Confirmat hanc lectionem ipse Scholiastes.
Ib. v. 1001.

Ὅου γὰρ ἔχω πῶς ἂν
Στέρξαιμι, κακὸν τῶδε λεύσσω.
Scribe:

Ὅου γὰρ - - -
Στέρξαιμι - - -
Nescio enim, quomodo me contineam, sustineam.
Ib. v. 1066.

Ῥοφῆ ζυνοικῶν - - -
Sic Editio Cantabr. Rectius Editio Juntæ scribit
ζυνοικῆν, ut referatur ad ἀμφίβλητρον.
Ib. v. 1166.

Ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόφανλον - - -
Et mox v. 1170.

Πρόφανλον - - -
Scholiastes: Ἐμοὶ γὰρ ἦν πρόσφανλον) προμεμαν-
τευμένον, προειρημένον ὑπὸ τῆς Διός· ἔτω δὲ διὰ
τῆς Σ. ἐν τῇ τραγικῇ λέξει. Hinc ergo colligi
posse videtur, apud Sophoclem scriptum fuisse
πρόσφανλον.
Φιλοκλ. v. 45.

- - - ὡς μάλλον ἂν
Ἐλοῖό μ', ἢ τὸς πάντας Ἀργείους μολεῖν.
Sic Editio Junt. in 4. Edit. vero Cantabr. in 8.
muta-

mutavit τὸ μολεῖν in τὸ λαβεῖν. Neutra recte,
scribe omnino :

- - - ἢ τὰς πάντας Ἀργείους ὀλεῖν.

Ut omnino malit me, quam omnes Argivos perdere.
Omnibus quippe simul Græcis infensus, præ reli-
quis autem omnibus Ulysssem vehementissime ode-
rat.

Ib. v. 1275.

Ὅσῃς γ' ἐμῶ δόλοισι τὸν βίον λαβών·

Scribendum est cum accentu in ultima syllaba βιόν,
arcum, pro βίον, *victum*.

Ib. v. 1339.

- - - τῆτο μὲν παιωνίας

Ἐῖς χεῖρας ἔλθειν, εἶτα τὴν

- - - κλέος ὑπέροισον λαβεῖν·

Istud τῆτο μὲν habet sæpe sequens τῆτο δὲ, sed &
alias hujusmodi æquivalentes particulas, ut hic τὸ
εἶτα.

T A N T U M.

Rr 5

LEO.